

London 19.9.1941.

Tyskerne har endrige tap i slaget som foregår nær Kiew. Tyskerne er blitt slått tilbake og har brutt gjennom byens ytre forsvarslinjer. Ved Dnjepr er tyskerne utsatt for svært motangrep. Ved Leningrad blir tyskerne stadig kastet tilbake. 40 tanks er ødelagt, Moskva er nå bedre beskyttet enn før takket være marskalk Timosjenkos dobbeltangrep mot Smolensk fra nord og syd. Dokkene i Le Havre er angrepet inatt. Tyskerne tapte 4 skib og 17 jagerfly. 11 engelske fly savnes etter alle operasjoner. De første amerikanske kampfly er nå kommet til Russland. All kapital i Fagorganisasjonene er beslaglagt, det dreier seg om 50 mill. kroner som arbeiderne har spart opp gjennom mange år. Ca. 1800 nordmenn ble arrestert under undtagelsesstilstanden i Oslo og omegn, blandt annet Kolbjørn Bjell. De arresterte studenter er løslatt, men professorene sitter fremdeles fengslet.

London 20. 9. 1941.

Det raser heftige kamper i Kievs forsteder, og tyskernes tap rundt Kiev har vært overmåte store. Tyskerne melder at Kiev er falt, men dette er ikke bekreftet fra Moskva. - Hele vekten av tyskernes felttog er flyttet mot syd. Oljefeltene i Kaukasus er målet. Kampane om Leningrad fortsetter, men Vorosjilov har avverget alle angrep.

Lord Beaverbrook er på vei til Moskva. Han uttalte før avreisen at hver tank som neste uke lages i England, skal sendes til Russland. Storbritannias marineminister Mr. Alexander: Vi står sammen med Russland til siste slutt.

Amerikanske teknikere skal sendes til Russland. Tyskerne forsøker å sabotere i Afghanistan.

Engelske bombefly fly over tyskokkupert område inatt. Videre er havnene i Tripolis og Benghasi gjort ubrukelige. Italiaerne har derfor anmodet Vichy om å få benytte en havn i Algerie.

Det foreligger nu noen flere enkeltheter om Wickstrøm. Han var 28 år og arbeidet ved Skabo jernbanevognfabrikk. Han hadde henstillet til arbeiderne ikke å streike.

Redaktør Schancke Jonassen uttalte i tilleggsprogrammet: Norge er et viktigstrategisk ledd. Det vil skje store ting i vinter, mere kan ikke sies i øyeblikket. Men jeg vil minne om statsminister Nygårdsvolds og utenrikssminister Lies ord denne uke: "La dere ikke forlede til uoverilte handlinger. Signalet skal når tiden kommer bli gitt klart og utvetydig."

London 21.9.1941.

Det foregår fremdeles heftige kamper gatekamper i Kiev, og de kostar dem tyskerne enorme mengder av soldater. Flere av de tyske regimenter er i en dårlig forfatning, bl. a. raser dysenteri og malarie blant soldatene.

Russerne er rykket ytterligere 10 km fram mot Smolensk.

100 britiske jagerfly er sendt til Sovjet. Også hundrevis av amerikanske fly, tanks og all slags materiell er sendt til Sovjet og denne men av materiell vil stadig ske.

Det er dannet en polsk hær i Sovjet.

Tyrkernes motstand mot tyskerne øker, således har de nektet tyskerne gjennomgang gjennom Iardanellene. Sovjets flåte er fremdeles herre i Sortehavet.

Det er erklært unntakstilstand i Bulgaria, for å få de russervennlige bulgarer til å bryte den diplomatiske forbindelse med Sovjet. Det er uro både i Søfia og i provinsen og demonstrasjoner mot kong Boris og regjeringen. Det er konstatert flere tilfelle av sabotasje bl. a. ved jernbanen. Det bulgarske folk er helt på det rene med de blodige planer Hitler har med dem i Russland.

Britiske fly bombet inatt bl. a. Berlin og Frankfurt og det brøt ut mange branner. Dokkene i Ostende ble skadet. 4 britiske fly savnes.

Disse angrep fulgte på det største dagangrep som brittene har foretatt siden krigens begynnelse. Det strakte seg fra Norge til Nord-Afrika. Bl. a. ble Enden angrepet med en flyvende festning som slapp ned bomber fra stratosfuren. Dessuten ble Cherbourg, Abéville og Rouen bombet og likeså en sildoljefabrikk i Flors. I Frankrike rammedes jernbanetomter, dokker og skibsverfter. Et tysk fly ble skutt ned over Storbritannia. Det har i siste måned vart færre tyske fly over England enn englenderne på en natt sender over Tyskland. Fra India mildes at alle fabrikker arbeider på spreng med krigsmateriell, spesielt fremhevdes sprengstofffabrikasjonen. Sovjets strategi tar sikte på en gradvis deleggelse av den tyske arme. En *ts* skriver: "En by som er tapt kan vinnes tilbake, men en dag man kan ikke reise seg igjen."

I om Finland og Russland.

Den siste tids utvikling i Iran, Syria og Irak har skapt en ny situasjon i Midtosten.

Britiske undervannsbåter har senket en italiensk minelegger, en slov

London 24.9.1941.

Nyhetene i kveld behandlet den allierte konferanse i London. Rådet består av representanter for alle de land som er i krig med Tyskland. Det var nest 13 representanter fra 16 selvstendige stater, Norge var representert ved statsrådene Trygve Lie og Sunde. Rådet vedtok en resolusjon som godkjente Atlanterhavserklæringen og behandlet de økonomiske spørsmål som vil melde seg i Europa etter krigen. Siden rådet sist holdt møte har Russland sluttet seg til de allierte og var også representert på konferansen. Den russiske representanten ga sin tilslutning til de prinsipper som har funnet sitt uttrykk i Atlanterhavserklæringen og uttalte Russlands faste beslutning om å kjempe med til Tysklands avgjørende nederlag, både for sin egen del og til forsvar for alle frie folkrettigheter.

Rådet vedtok følgende resolusjon:

Regjeringene i allierte land (statenes navn ble nevnt deriblant også de Gaulles frie Frankrike) er blitt enige om:

1. Det er deres felles mål å sikre at det blir skaffet tilveie alle slags forsyninger, råmateriale etc. til dekning av etterkrigsbehovet.
2. Enhver av de allierte regjeringer vil være ansvarlig for forsyningene til deres eget folks behov, men dessuten delta i et internasjonalt samarbeid om disse formål.
3. De allierte regjeringer bifaller de skritt som er tatt i denne retning og er enig om å samarbeide så langt som det er mulig.
4. Enhver av de allierte regjeringer skal utarbeide et overslag over de varesorter som trenges etter krigen med angivelse av den rekkefølge de ønsker forsyningene leveret i.
5. Russen har ikke i spørsmålet om å skaffe forsyninger til Europa blitt enig om å overlate dette til de spesielle "shipping land" som så skulle kontrolleres av de andre regjeringer. Planer utarbeides snarest mulig for fordelingen av de ressurser som forefinnes i andre europeiske land, og de forskjellige regjeringer tas med på råd.
6. Den britiske regjering skal opprette et kontor som de andre land kan samarbeide med og som kan fremsette forslag til en komite bestående av representanter for de allierte.

De andre regjeringer som har merket seg innholdet av den erklæring som ble gitt av Amerika og England gjør bekjent at de slutter seg til de grunnsetninger som er fremsatt i erklæringen og vil samarbeide for å gjennomføre disse grunnsetninger fra frontene:

De russiske armeer er gått til motangrep på alle tre fronter. Ved Leningrad har russerne tatt initiativet til en rekke lokale motangrep og har et sted rykket 12 km inn i de fiendtlige linjer. Ved Ilmensjøen har tyskerne hatt store tap, mellom 65 og 70.000 mann.

På midtavsnittet er tyskerne slått tilbake flere steder. Tyskerne graver seg ned på en strekning av over flere hundre km. Deres største svakhet her er de dårlige forbindelseslinjer og det stadige overfall av russiske friskarer.

Ved Smolensk er de tyske hære i ren opplossningstilstand. Russerne foretar motangrep ved Poltava.

To rumenske infanteriregimenter har litt store tap.

England advarer Finland. Hvis det fortsetter krigen utenfor sine egne grenser og inn på russisk område, vil det av London bli betraktet som en direkte fiende. Men hvis det stopper krigen nå, vil England prøve å skape en bedring av forholdet mellom Finland og Russland. Washington arbeider på å få istand separat fred mellom Finland og Russland.

Den siste tids utvikling i Iran, Syria og Irak har skapt en ny situasjon i Midtssten.

Britiske undervannsbåter har senket en italiensk minelegger, en slovak og et forsyningsskip i Middelhavet.

London 25.9.1941.

Flere motangrep er satt i gang på nesten alle frontavsnitt, melder gårdsdagens sovjetrussiske kommunike. Et voldsomt angrep på Murmansk er slått tilbake. Leningrad høder framdeles ut, og opprettholder forbindelsen med det øvrige Russland. Hitler er nødt til stadig å sende forsterkninger til disse avsnitt. Timosjenko fortseiler initiativet her. Det foreligger få opplysninger fra Ukraine, men Marskalk Budjenny angriper ved to viktige punkter, nemlig ved Cherson og Koperovchev (?). Tyskerne forbereder visstnok et angrep på Krim. Die Luftwaffe har gjort et forsøk på å bombe Moskva, men mistet mange fly. Russiske fly har senket og fortsetter å senke tyske transportskip ved kysten av Nord-Norge. Via Arkangelsk, Iran og Wladivostok kommer det nu en stadig strøm av krigsviktige varer til Russland. Veier og jernbaner i Iran blir febrilsk utbedret av britiske ingeniører. En ny vei vil bli åpnet fra India over Turkestan til Russland. Forsyningene strømmer også inn via Wladivostok til tross for de japanske trusler. Britiske ubater har senket 318000 tonn tyske og italienske skip i Middelhavet siden 1. august. Italienske sjømenn må få ekstra bonus for å gå i trafikken på Libya.

Amerikanske aviser kommenterer den avtale som ble sluttet i London igår mellom de alierte land angående dekning av etterkrigsbehovet for varer i de okkuperte land. Man hilste statk råd Sundes tale velkommen særlig merket man seg hans uttalelse om at Norge ønsket å innta en ledende rolle med hensyn til skipning av leveransene etter krigen. Eden ønsket idag vitenskapsmenn fra 22 allierte land velkommen til London. Der skal holdes en konferanse om vitenskap og verdensordning.

Det foreligger nå flere enkeltheter om mordene i Oslo. Advokat Hansteen var kvelden i forveien opptatt i en konferanse i anledning streiken. Han var av den formening at spørsmålet allerede var løst, og at streiken kunne avblåses. Neste morgen kl. 7.30 ringte en elskverdig stemme opp fra Møllergt. 19. og bad ham møte der. Ut på ettermiddagen kom en politimann til hans familie med en koffert full av klar og med den korte beskjed at Hansteen var dømt til døden, og skutt. Wickstrøm arbeidet hele tiden. Hans lik ble nektet utleverert.

Østerrikske fagorganisasjoners utenriksrepresentasjon (representanter for det fri Østerrike) sender en hilsen til den norske regjeringen i anledning mordene. "Vi kjenner tyskernes metoder fra en ti års kamp mot nazismen" uttalte den, "og vi forstar derfor nordmennenes tilstand mot nazistiske tyranner".

London 26.9.1941.

Kampene på sstfronten fortsetter med uforminsket kraft. Tyskerne har satt inn svære styrker, men møter en motstand som er like sterk i dag som da angrepene begynte. Det foregår nye angrep på Leningrad hvor tyskerne rykker fram, men på bekostning av store mengder døde og sårede. Tyskerne melder at de har erobret Petershof. Deres melding går ut på at denne by ligger 20 km fra Leningrad, mens den i virkeligheten ligger vel 30 km vekk. Kampene raser med store tap på begge sider, men Leningrad står fremdeles. For noen dager siden er tyskerne kastet tilbake over Dwina elva. I de siste to dagene har tyskerne foretatt svære angrep med stupbombefly over byen. Men forsvarer holder ut, de venter til natten kommer og erobrer da tilbake det som tyskerne har tatt ved sine dagangrep. Verosjilov benytter regulære tropper, hjemmevern og marinesoldater til forsvar av byen. To tyske regimenter er kastet tilbake over Dwina. Tyskerne forsøker forgjøves å ta initiativet fra russerne. Russerne førtar fremarykking i Gomel. Tyskerne har nå begynt angrep på Krim, men de har ennå ikke forsøkt å landsette tropper fra sjøsiden. Rumerne har litt store tap ved Odessa.

Litvinev er blitt medlem av konferansen i Moskva som skal fremskynde forsyningene til Rusland fra England og Amerika.

Fra Ankara meldes at tyskerne har gitt bulgarerne en siste atvarsel. Tyskerne forlanger at bulgarerne skal sende tropper til sstfronten og forlanger 150.000 soldater foruten øyeblikkelig mobilisering, utnyttelse av skipsmannskapene, og bruk av de bulgarske flyplasser som nylig er blitt forbedret. Bulgarerne forsøker å forhandle om et kompromiss, men tyskerne setter sterkt press på dem. Tyskerne forlanger 100.000 mann fra Romania, 150.000 fra Ungarn, 100.000 fra Slovakia, 150.000 fra Bulgaria og 500.000 fra Italia. Det blir tilsammen en million mann som tyskerne krever for å få frigitt sine egne, bl. a. vil de frigi eldre soldater til arbeid i industrien i Tyskland. På grunn av stemningen i Tyskland vil han hindre at tyskerne får for store tap.

Videnskapsmenn fra 22 land er samlet til konferanse i London i dag. Norge var representert ved Worm-Müller, Sommerfeldt og Keilhau. Owinckel er lagt inn på sykehuset i Stockholm for å opereres og rekonesensen kommer til å bli langvarig.

Terbovens krav om utlevering av ulltepper ble av London karakterisert som organisert tyveri. Hele innleveringen skal finnes sted innen 30. september og de som unnlater å utlevere tepper vil bli dømt av det tyske politi. Allerede tidligere har tyskerne i Norge måttet utlevere sine ulltepper til sine kamerater på sstfronten og det er da sansynlig at våre ulltepper går samme vei.

En kjent norsk fagforeningsleder har fått en hilsen fra sudettyskere som roser nordmennenes heltemodige og ubøyelige motstand mot undertrykkerne.

Over 2.000 av medlemmene i Den norske legeforening har nå meldt seg ut. Innenriksdepartementets sjef har bestemt at av hensyn til den offentlige sikkerhet kunne inntil videre ingen leger bli ansatt uten å være medlem av N.S. Følgen ble at en rekke kandidatstillinger på Rikshospitalet ble stående ledige, så departementet til slutt ble nødt til å gjøkjenne 12 kandidater som sto utenfor foreningen.

Den tyske kontrollstasjonen på Flatsya skjøt forleden ned et tysk fly. Den norske Gjest Bårdsen filmen er kommet til London og vil bli fremvist i neste uke, og inntektene går til det norske jagerfond. I tilleggsprogrammet talte prof. Worm-Müller om Terbovens liv. Det er som å vaske i smuss. Hans liv inntil Hitlers maktovertagelse er som en forbryterroman. Terboven hører til dem som alltid forsøker å være der hvor makten er og dette tusenben er rikelig forsynt med klatreføtter." Worm Müller gjennomgikk deretter hans liv til 1936 og omtalte bl. a. at Terboven var dømt for forståelse mot en mindreårig pike i 1931. Videre omtalte han hans delaktighet i Røhmaffären, hvor han var en av hovedmennene. Han sluttet:

SKJELDRINGEN
FORTSETTE

London 28.9.1941.

m

Fra østfronten: Tyskerne har ingen framgang under forsøket på å innta Leningrad. Under kampene spiller de russiske fly en viktig rolle. Torsdag ble 44 tyske fly skutt ned, mandag 118 og tirsdag 138. Tyskernes tap er stadig enorme. Dette skyldes ikke minst at hele egenen rundt Leningrad er spekket med landminer. Tyskernes ør er ikke nådd byens ytre forsvarslinjer. - På midt-fronten har marskalk Timosjko gått over elva Dnepr og har utslettet en tysk kile. I syd er general Rundstedts framstøt stoppet under forsøket på å innta Krim. Tyske fallskjermtropper som hoppet ned på Krim er tilintetgjort. Tyskernes mål er stadig Kaukasus og øjen der, de utsøtter seg derfor for store tap for å frigjøre denne fly. Det framheves i London at den britisk-russiske besettelsen av Iran har skapt en ny situasjon i øst. Lord Hill antyder at Iran vil bli krigens strategiske sentrum. De russiske guerrillatroppene skaffer tyskernes meget bryderi. En tysk offiser som ble tatt til fange uttalte således: "Guerrillatroppene lar oss aldri få fred". General Wavell har hatt en konferanse med den russiske general Novikov i Teheran.
I anledning av at den første såkalte tank-aksjon er avsluttet har den russiske ambassadør Maiski uttrykt sin takk til England. Misnøyen brer seg stadig i Italia. Mussolinis stilling er truet både innenfra og utenfra, mener man i London.
Fra Stockholm meldes at tyskerne har annodet om et lån på 100 millioner kroner i Sverige. Det er tvilsomt om lånet blir innvilget. Avisen "Affärsvärlden" uttaler således at Tyskland må skaffe varer om foretningsfortunnelen med Sverige skal kunne fortsette. - Sympatiene for Norge sker stadig i Sverige.

London 29.9.1941.

Kampene i øst har nå vart i 100 dager, og russerne slår stadig like hårdt fra seg. På alle fronter er tyskerne stoppet opp. Leningrads forsvarere holder ut, byen står like fast. Ved Ilmensjøen er 5 landsbyer gjenerobret. På midtavsnittet har marskalk Timosjenko stadig initiativet. Elva Desna er overskredet, og 10 landsbyer erobret tilbake. Forsaket på å innta Krim er fullstendig mislykket, og angrepet i retning av Ukrainas hovedstad Charkov er stoppet opp ved Poltava, hvor Russerne gjør stadige motangrep. Den finske meldig om at Kandalaks er erobret blir ikke bekreftet i Moskva. Disse gunstige meldinger blir etterfulgt av den meldig at det russiske flyvåpen assistert av engelske jagerfly blir stadig mere slagkraftig. Således ble i forrige uke 398 tyske fly skutt ned på 4 dager. To tyske forsyningsskip er senket i Rigabukten, og to i Nordishavet.

Traktatkonferansen i Moskva begynte idag. Representant for Sovjet er Stalin, for Storbritannia lord Beaverbrook, og fra U.S.A. møtte Harriman.

Den britiske advarselen til Finnland vekker oppsikt i Sverige. Dagens Nyheter skriver at advarselen er brettiget, men at Finnland neppe uten videre kan akseptere Englands tilbud.

Den britiske flåte er overlegen i Middelhavet. En stor og viktig konvoi kom således igår vel fram til sitt bestemmelsessted. Bare ett skip ble skadet.

Det britiske flyvåpen var inatt ute på vidstakte operasjoner. Fra baser i England ble således Genova og Torino i Italia og Frankfurt a. M. i Tyskland bombet. Dokker og oljeraffinerier ble rammet. Det er første gang det er britiske fly over Genova. 7 fly savnes etter alle operasjoner.

Hetdrich, som nylig var i Norge, er begynt sitt arbeide i Tsjekkoslovakiet med å myrde 7 tsjekkere. Det fortelles at han har planer om å renske opp blant en del Gestaponazister som har mottatt bestikkelse av tsjekkerne.

Fra Jugoslavia meldes at hele den serbiske del av befolkningen tar del i kampene. Tyskerne greier ikke å slå opprøret ned på en effektiv måte.

Biskopen av Münster har fått husarrest.

I tilleggsprogrammet talte medisinaldirektør Karl Evang om Norge i Amerika.

inger. I alle de okkuperte land må tyskerne gå til voldshandlinger er. I Nederland er 4 skutt, i Frankrike ble 10 "høyferredere" pågrepet i går. Paul Collette som skjøt på Laval og Deat, er dømt til døden.

Dagens Nyheter i Stockholm kan bringe nærmere enkelheter om den overenskomst mellom Tønnesen og Quisling som nylig ble inngått om Norges framtid. Denne overenskomsten gikk ut på følgende: Den tyske siviladministrasjon skal trekkes tilbake fra Norge når krigen er slutt. Armeen skal dog bli igjen for å beskytte landet inntil den norske arme, med grunnstamma i "Nordland", er utdannet. Tyskerne skal få all framtid ha baser i Norge, og konsekvensen på all aluminiumframstilling e.l. Dagens Nyheter kunne også den 20 september fortelle at alle medlemmer av Nasjonal Samling ikke skal få beholde ullteppene sine.

I tilleggsprogrammet talte kontorjef Ter Gjesdahl om hvordan den store plan om opplysningsarbeidet for Norge for tiden blir satt ut i livet. Det blir satt til presentasjoner mange steder rundt i verden for tida. Radiopressen som sender i Nørse, sender nå 500 ord om dagen, mot før 300, til norske skip, Norsk Tidend, mendingene fra Boston og London er nå det viktigste binnehullet mellom Nordmenn i utlandet. Gjesdahl nevnte at det var mangel på flinke stenografdamer og journalister i London.

inger. I alle de okkuperte land må tyskerne gå til voldshandlinger. I Nederland er 4 skutt, i Frankrike ble 10 "høyforredere" pågrepet i går. Paul Collette som skjøt på Laval og Deat, er dømt til døden.

Dagens Nyheter i Stockholm kan bringe nærmere enkelheter om den overenskomst mellom Tønnesen og Quisling som nylig ble inngått om Norges framtid. Denne overenskomsten gikk ut på følgende: Den tyske siviladministrasjon skal trekkes tilbake fra Norge når krigen er slutt. Armeen skal dog bli igjen for å beskytte landet inntil den norske arme, med grunnstammer i "Nordland", er utdannet. Tyskarna skal få all framtid ha baser i Norge, og konsekvensen på all aluminiumframstilling o.l. Dagens Nyheter kunne også den 29 september fortelle at alle medlemmer av Nasjonal Samling ikke skal få beholde ullteppene sine.

I tilleggsprogrammet talte kontorjef Ter Gjesdahl om hvordan den store plan om opplysningsarbeidet for Norge før tiden blir satt ut i livet. Det blir satt til pressutgaver i mange steder rundt i verden før tida. Radiopressen som sender i Mørse, sender nå 500 ord om dagen, mot f.s.r. 300, til norske skip. Norsk Tidend, sendingen fra Boston og London er nå det viktigste binnehøvdingene fra Nordmenn i utlandet. Gjesdahl nevnte at det var mangel på flinke stenografdamer og journalister i London.